

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

**ДОПОВІДЬ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ
НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
ВІДДІЛУ АНДРАГОГІКИ**

**«АНДРАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ
ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ» (2023-2025 рр.)**

***Засідання Президії НАПН України.
19 лютого 2026 р., м. Київ***

***Доповідач – науковий керівник дослідження:
Олена АНІЩЕНКО, завідувач відділу андрагогіки, д. пед. н., проф.***

Фундаментальне НД «Андрагогічні засади професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти»

**Постанова Президії НАПН України № 1-2/5-79 від 21 квітня 2022 р.,
договір на виконання наукового дослідження № 12/3/1-23Нф
від 2 січня 2023 р.**

Період виконання: 2023 – 2025 рр.

РК №0123U100446

Кількість виконавців: 8

Виконавці дослідження (2023-2025)

Актуальність дослідження

- ❑ • Потреба адаптації викладачів до трансформації вищої освіти через постійне оновлення компетентностей.
- ❑ • Посилюється низкою суперечностей.

Основні завдання дослідження

Розробити, обґрунтувати концепцію професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників ЗВО.

Виявити і проаналізувати специфіку корпоративного навчання науково-педагогічних працівників ЗВО.

Теоретично обґрунтувати андрагогічно орієнтовану модель професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти.

Розробити науково-методичний супровід професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти.

Виявити тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників ЗВО як категорії дорослих, що навчаються.

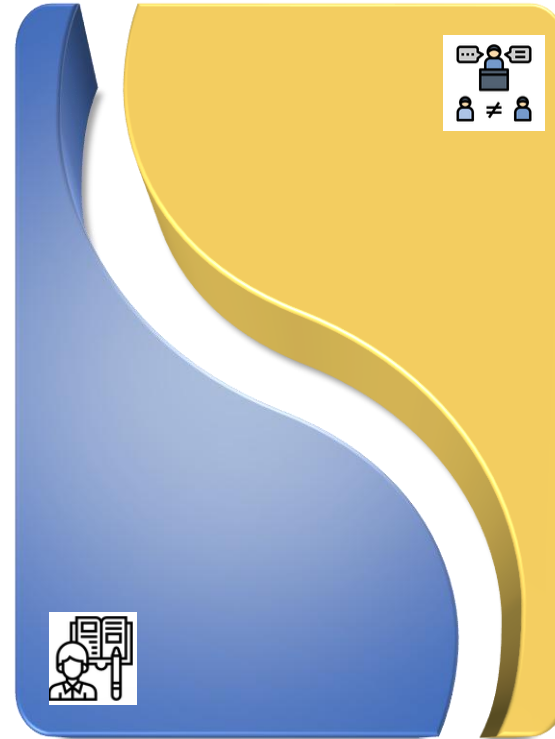

Обґрунтувати рекомендації щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників ЗВО в умовах неформальної та інформальної освіти на основі андрагогічного підходу.

Андрагогічні засади професійного розвитку: сутнісний вимір

МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ

інструмент пізнання,
обґрунтування критеріїв,
концепції, теоретичних
положень, формування
концептуально-
методологічної основи
НД.

МЕТОДИЧНА ОСНОВА НАВЧАННЯ

практичні інструменти
професійного
вдосконалення;
суб'єктність, досвід;
інтеграція неформальної
та інформальної освіти.

Поняттєво-категоріальний апарат дослідження

Професійний розвиток, індивідуальна траєкторія професійного розвитку

Професійна компетентність викладача ЗВО, самоосвітня компетентність, андрагогічна компетентність

Науково-педагогічні працівники (НПП) ЗВО, ВВНЗ

Підвищення кваліфікації; корпоративна освіта НПП; неформальна освіта; інформальна освіта.

Складники науково-методичного супроводу

1

МОТИВАЦІЙНО-ЦІЛЬОВИЙ (завдання розвитку, узгодження індивідуальних та інституційних цілей, внутрішня мотивація, професійні цінності, культура навчання впродовж життя).

2

ЗМІСТОВО-ДІЯЛЬНІСНИЙ (навчальні програми, освітні практики, інтерактивні технології, фасилітаційні інструменти).

3

РЕСУРСНО-ЦИФРОВИЙ (відео, навчально-методичні, довідкові ресурси, освітні платформи, ресурси для самоосвіти).

4

ДІАГНОСТИЧНО-РЕФЛЕКСИВНИЙ (моніторинг, оцінювання, самооцінювання результатів розвитку).

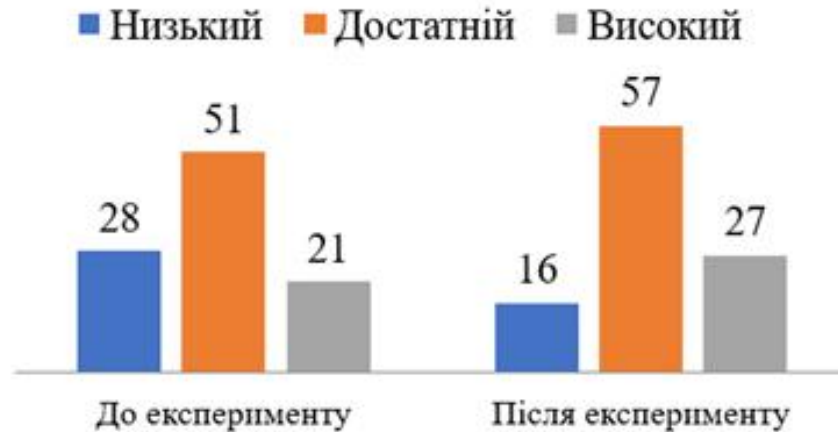
5

КОМУНІКАЦІЙНО-ПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ (поширення успішних практик, презентаційні матеріали та ін. мат-ли для заходів).

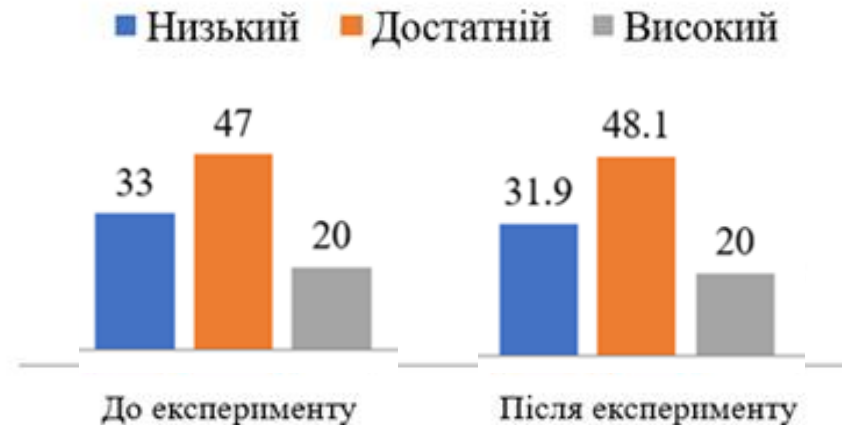
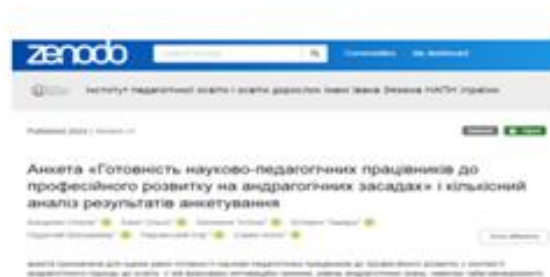
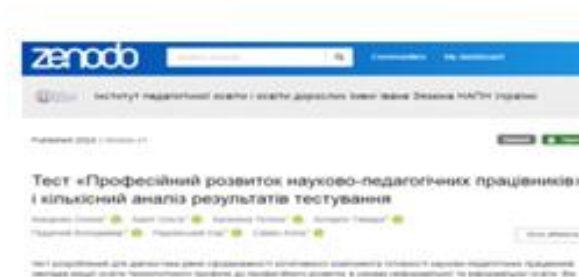
Вплив на розвиток готовності науково-педагогічних працівників до професійного розвитку

Готовність науково-педагогічних працівників до професійного розвитку на андрагогічних засадах

Експериментальні групи

Контрольні групи

Концепція професійного й особистісного розвитку науково-педагогічних працівників

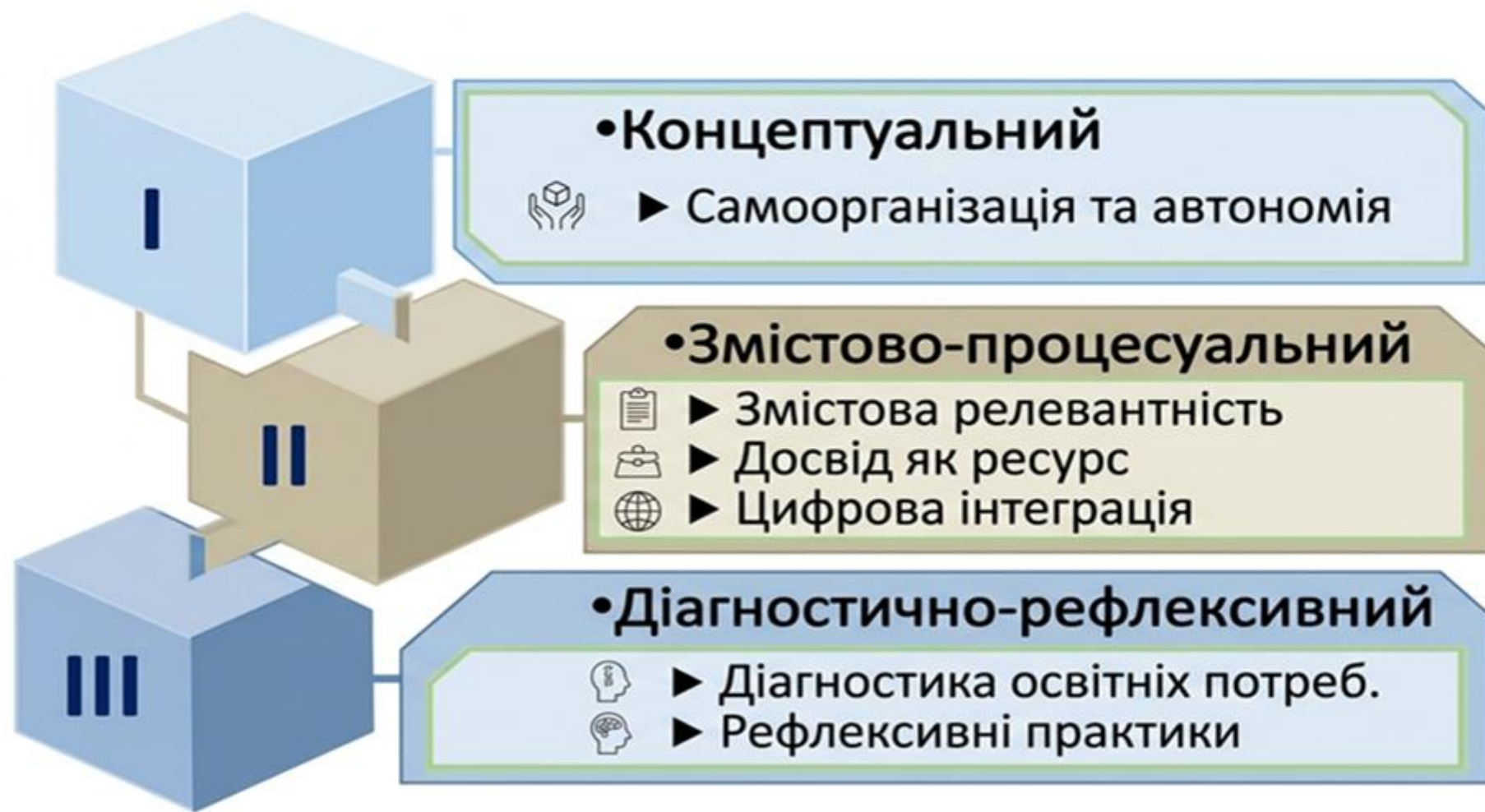
Мета: створення умов для гармонійного професійного та особистісного зростання викладачів ЗВО.

Враховано:

- специфіку діяльності науково-педагогічних працівників ЗВО;
- запити роботодавців;
- визнання суб'єктності, досвіду й самоцінності викладачів як учасників освітньої взаємодії.

Складники андрагогічно орієнтованої моделі розвитку готовності НПП ЗВО до професійного розвитку в умовах неформальної та інформальної освіти

Дидактичний комплекс

СКЛАДНИКИ

- ❑ навчальні програми;
- ❑ методичні рекомендації;
- ❑ практичний порадник;
- ❑ практичний посібник.

ПРИЗНАЧЕННЯ

- ❑ забезпечення безперервного професійного зростання;
- ❑ підтримка індивідуальних траєкторій розвитку;
- ❑ інтеграція інноваційних практик в освітнє середовище ЗВО.

Тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників ЗВО (критерії)

Проект професійного стандарту «Андрагог»

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ «АНДРАГОГ»

1. Загальні відомості про професійний стандарт

1.1. Основна мета професійної діяльності

Проектування, організація та здійснення освітньої, культурно-дозвілєвої діяльності у сфері освіти дорослих з метою формулювання цілей, розроблення планів та оцінювання результатів навчання дорослих учнів, урахування їхніх вікових, освітніх, професійних, особистісних характеристики, мотивацію тощо.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності")

Секція Р	Освіта	Розділ 85	Освіта	Групи: 85.4	Вища освіта	Класи: 85.42 Вища освіта
				85.5	Інші види освіти	85.59 Інші види освіти, н. в. і. у.

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 "Класифікатор професій")

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
2	23	2359	2359.2
Професіонали	Професіонали в галузі навчання	Інші професіонали в галузі навчання	Інші професіонали в галузі навчання

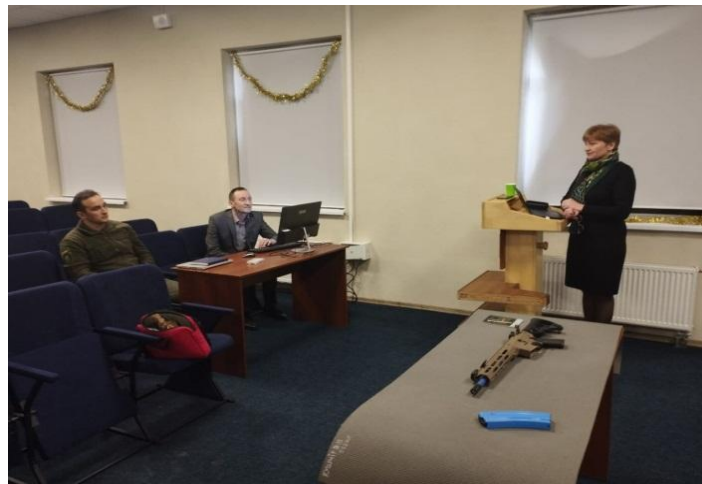
Значення стандарту:

- ☐ підвищення якості навчання й освіти дорослих;
- ☐ індикатор відбору та оцінювання кваліфікації викладачів;
- ☐ підґрунтя для укладання трудових і цивільно-правових договорів.

Подальші кроки:

- ☐ моніторинг, доопрацювання та удосконалення;
- ☐ включення до Реєстру кваліфікацій.

Співпраця з академічними спільнотами ЗВО

Проектна діяльність (виконавці 4-х проектів)

«Трансформація системи формування цифрової компетентності педагога: інноваційні європейські практики» / «Transformation of the Teacher Digital Competence Formation System: Innovative European Approaches» (TSDigComp) за програмою ЄС Еразмус+ напрям Жан Моне (№ 101085799 ERASMUS-JMO-2022-MODULE; 2022-2025 рр., ВДПУ імені Михайла Коцюбинського).

«Підтримка біженців з України в освіті» (спільний проєкт ЮНІСЕФ і Національного інституту освіти та молоді Словацької Республіки (NIVAM)).

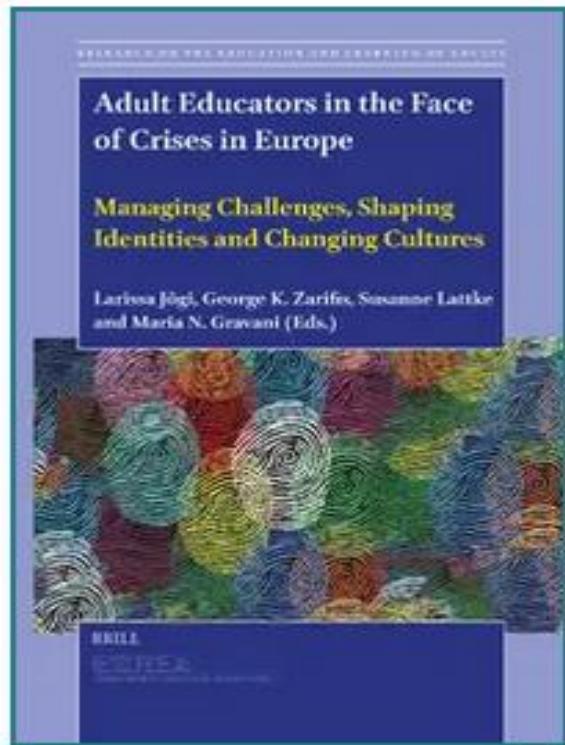
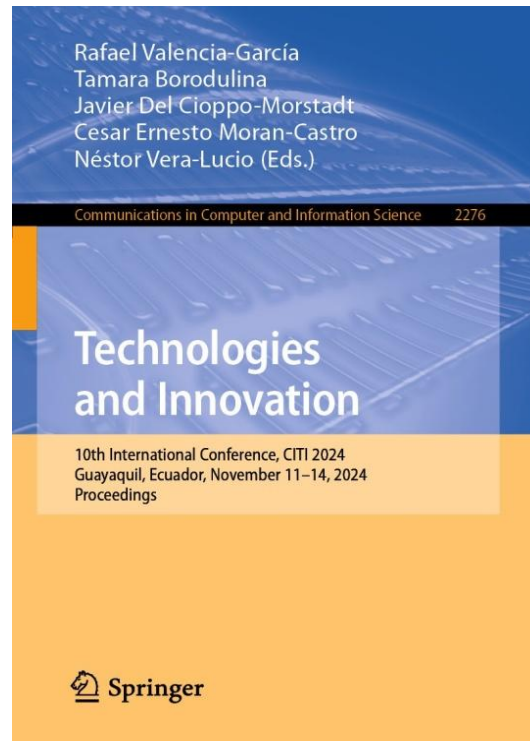
«Тьюторські кетч-ап центри: подолання освітніх втрат в умовах надзвичайних ситуацій» (за підтримки Норвезької ради у справах біженців (NRC) в Україні та за фінансування Norway).

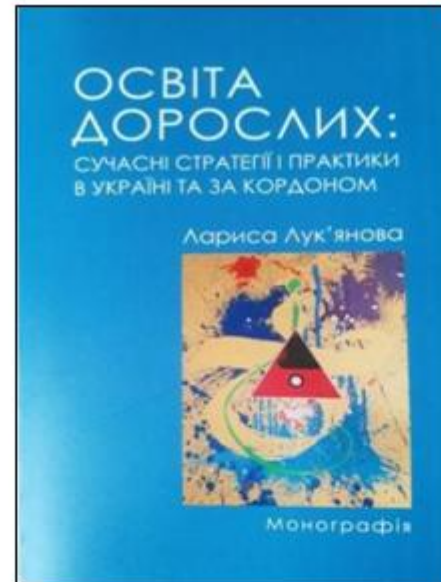
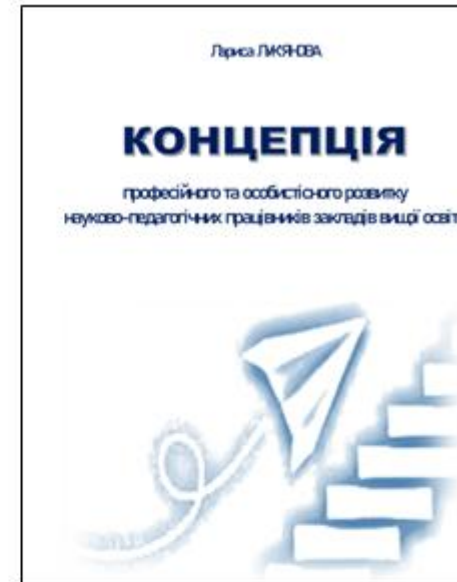
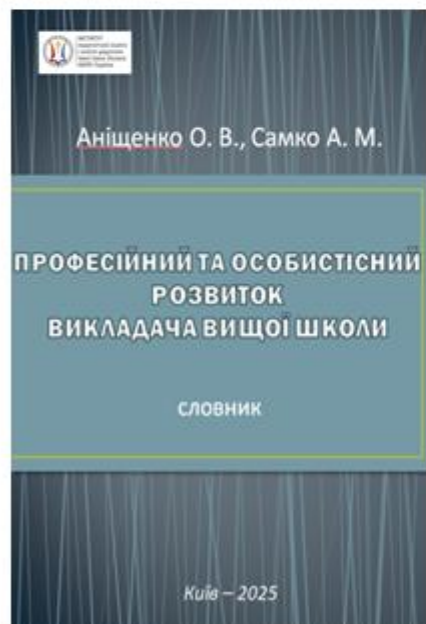
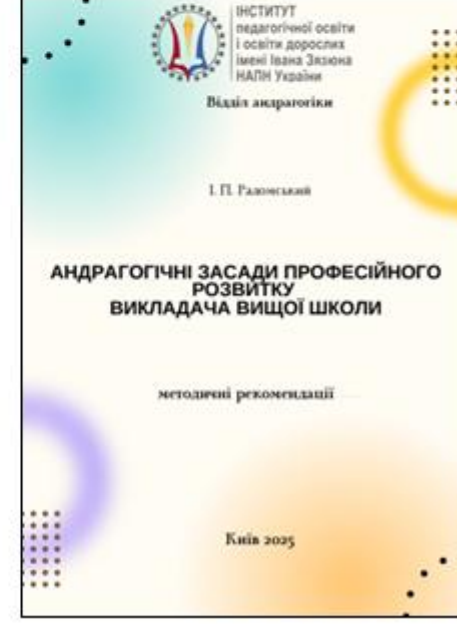
«Максимізація ефективності ресурсів змішаного навчання в закладі вищої педагогічної освіти у воєнний час і повоєнного відновлення України» (2022.01/0098) за грантової підтримки Національного фонду досліджень України.

Публікаційна активність

- ❑ Загальна кількість праць, підготовлених до друку за звітний період виконання теми наукового дослідження – **225** найменувань.
- ❑ **15** публікацій у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus і WoS.

Repository Statistics

Статистичні звіти електронної бібліотеки

[За всіма ресурсами](#)

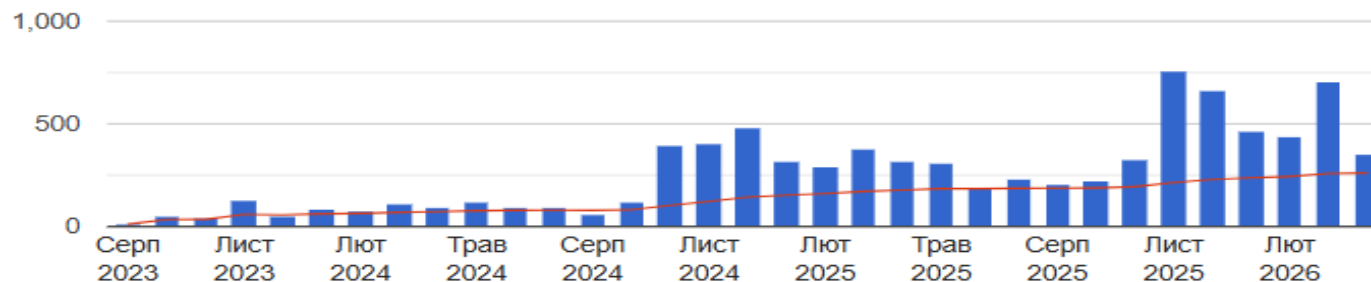
> **Scientific subject: Ins-te of Pedagog. Education and Education for the Adults (2023-2025) PK № 0123U100446 Andragogical principles of professional development of scientific and pedagogical workers of higher education institutions in the conditions of non-formal and informal**

Оберіть звіт за

Вкажіть термін звіту

Оберіть вид звіту

Завантаження

Загальний огляд

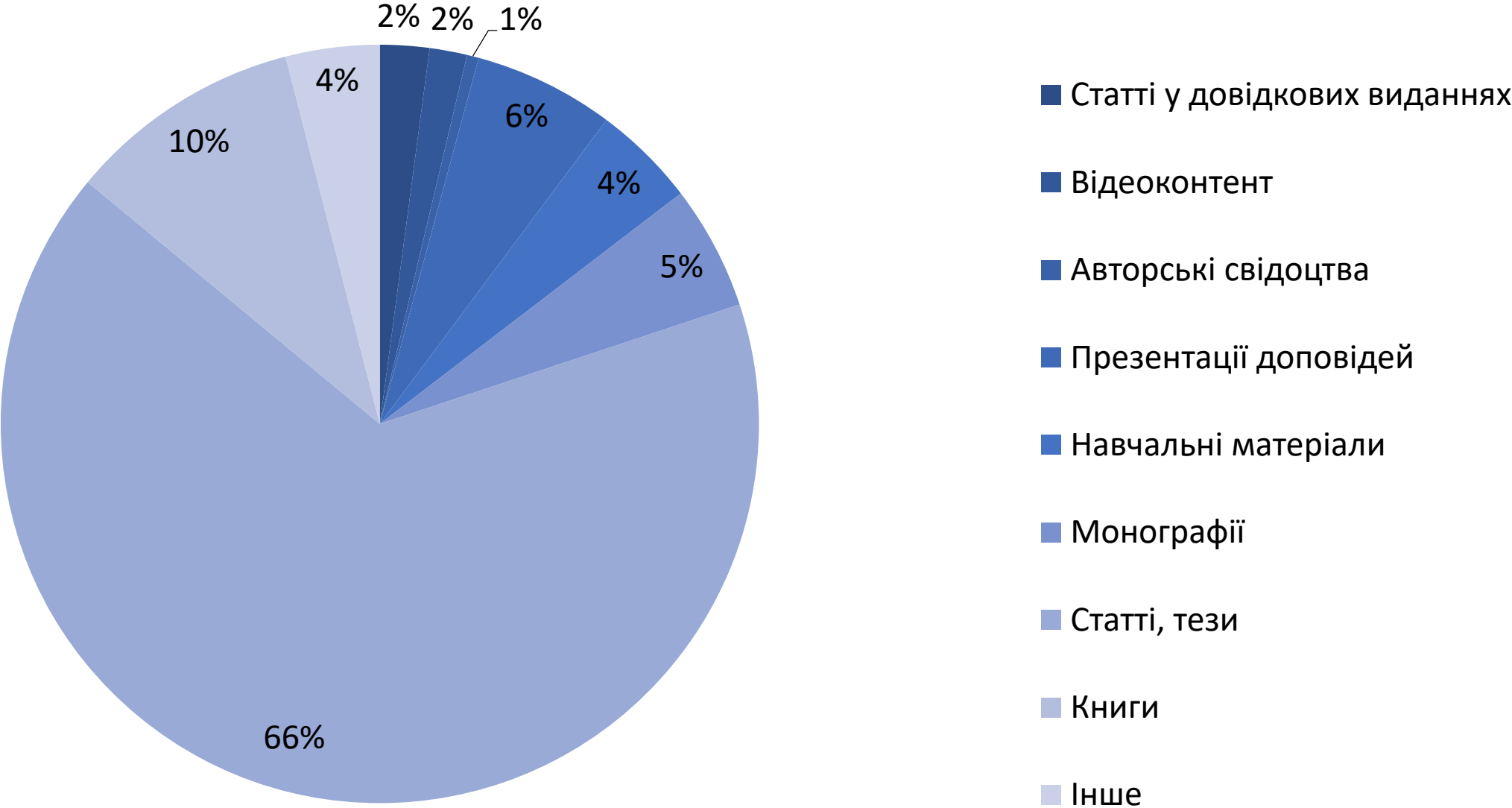

153 Ресурсів

8,621 Завантажень

Ресурси ЕБ НАПН України. Відділ андрагогіки. Проблематика професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти

Науково-практичні заходи

181 науково-практичний
масовий захід

- 88 міжнародного рівня
- із них 16 - за кордоном

Співорганізатори та організатори

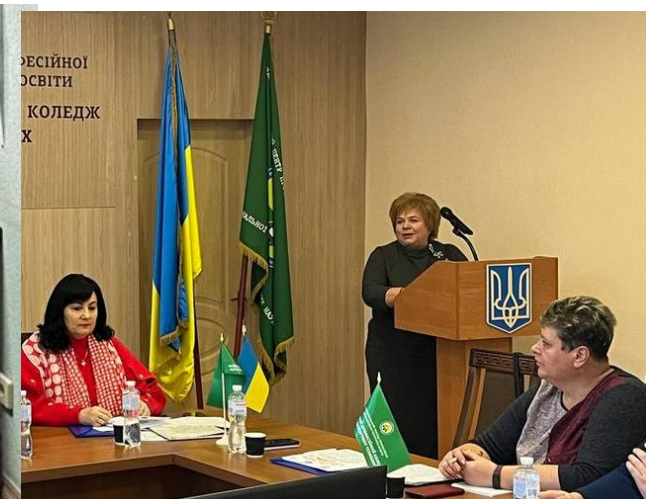
- 33 науково-практичні
масові заходи

Науково-практичні заходи

Науково-практичні заходи

Поширення результатів наукових досліджень

Значення результатів дослідження

Модернізація інструментарію для аналізу та прогнозування професійного поступу викладачів.

Розвиток самоосвітньої суб'єктності та здатності до професійної самореалізації.

Інтенсифікація професіоналізації через розвиток компетентностей та ресурси неформальної та інформальної освіти.

Посилення якості освітніх послуг у закладах вищої освіти.

Створення передумов для економічного зростання через інвестиції в освіту як ключовий сектор розвитку людського потенціалу, підвищення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг.

Дякую за увагу!

Відділ андрагогіки

ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України

andragogika@ukr.net

Олена АНІЩЕНКО

anishchenko.olen@gmail.com

<https://scholar.google.com/citations?user=4G68RGYA-AAJ&hl=ru>